

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ НЕЙРОХІРУРГІЇ
ІМ. АКАД. А. П. РОМОДАНОВА НАМН УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної установи

«Інститут нейрохірургії

ім. акад. А. П. Ромоданова Національної
академії медичних наук України»

доктор медичних наук, професор

академік НАМН

Є. Педаченко

» липень 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження», шифр ВД 2.1.6

підготовки докторів філософії

в аспірантурі Державної установи «Інститут нейрохірургії

ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України»

з галузі знань 22 Охорона здоров'я

за спеціальністю 222 «Медицина» (спеціалізація «Нейрохірургія»)

Київ – 2020 р.

ВСТУП

Робочу програму навчальної дисципліни ВД 2.1.6 «Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження» для підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в аспірантурі Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (спеціалізація «Нейрохірургія») розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради 17 липня 2020 року, протокол № 12.

Розробники:

Т. Д. Єгорова – науковий співробітник.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг кредитів – 8.

Загальний обсяг годин – 240: 36 години лекцій, 8 годин практичних занять, 4 години консультацій та 192 годин самостійної роботи.

Рік підготовки –II-III-й.

Види навчальних занять –лекція, практичне заняття, консультація.

Вид оцінювання – іспит.

Програма включає 4 змістових модулів, поєднаних у логічну структурну схему:

Змістовний модуль 1. Науковий стиль сучасної української літературної мови.

Змістовний модуль 2. Культура мовлення науковця - основа його професійної майстерності.

Змістовний модуль 3. Основні жанри наукових досліджень.

Змістовний модуль 4. Усне мовлення у науковій сфері.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Мета** навчальної дисципліни «Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження» — формування та розвиток здатності до розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з акцентом на формування в аспірантів універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.

1.2. Завданням навчальної дисципліни є:

- сформулювати системне уявлення про наукову комунікацію;
- чітко та зрозуміло формулювати свій погляд із використанням різних форм (письмово, усно) і способів комунікації;
- знаходити компромісні рішення, результативно й ефективно використовуючи мовні засоби для цього;
- безперервно підвищувати рівень власної мовної / мовленнєвої професійної компетентності;
- використовувати й інтерпретувати форми слів і значення, володіти навичками організації мовного матеріалу в текст;
- підвищувати рівень комунікативної компетентності у сфері медичного управління й адміністрування.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

У результаті вивчення даної дисципліни слухачі повинні:

знати:

- особливості писемної та усної форм наукового стилю, жанрів його реалізації; норм і правил вербальної та невербальної наукової комунікації; синтаксису наукової комунікації та стилістики наукових текстів, лексичних норм мови наукової комунікації, мовних і позамовних ознак наукового стилю;
- особливості мови наукової документації та специфіки жанрів реалізації наукового стилю (наукова стаття, доповідь на наукову тему, виступ на конференції, наукова дискусія тощо);
- особливості композиційно-мовної структури дисертації та автореферату, мовних вимог щодо підготовки презентації та захисту результатів дисертаційного дослідження;

вміти:

- адекватно й доречно практично користуватися мовою в науковій сфері, використовувати мовні, позамовні (міміка, жест) й інтонаційні засоби;
 - володіти навичками організації мовного матеріалу в науковий текст; породжувати науковий дискурс, тобто використовувати й інтерпретувати форми слів і значення для створення наукових текстів;
 - вільно оперувати мовними засобами щодо написання, оформлення та захисту наукової роботи, володіти культурою усного та писемного наукового мовлення;
- сформувати **комунікативні навички:**

- встановлювати необхідні відповідні зв'язки для виконання науково-дослідних робіт з урахуванням медико-біоетичних норм;
- зрозуміле донесення інформації у фаховому середовищі та інших суспільних групах;
- вміння передбачати участь та залучати наукових працівників інших наукових установ, клінік різних форм власності для виконання фрагментів наукових проєктів;
- мовленнєва (усна та писемна) комунікація в науковому середовищі щодо проведення наукового дослідження, презентації та захисту отриманих результатів, написання й опублікування наукових праць, оформлення наукової документації;

автономність та відповідальність:

- бути відповідальним за своєчасне оволодіння новими знаннями, за покращення результатів власної наукової та педагогічної діяльності;
- відповідальність щодо дотримання етичних норм, дотримання принципів академічної доброчесності;
- відповідальність за достовірність інформації, що презентується;
- вміння працювати автономно і одночасно в команді фахівців;
- ініціювання інноваційних комплексних проєктів, повна автономність під час їх реалізації; соціальна відповідальність за наукові результати;
- здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших.

Дисципліна забезпечує набуття аспірантами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в галузі охорони здоров'я, медицини (нейрохірургії), проводити власне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та /або професійної практики в галузі охорони здоров'я.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, оволодіння новими знаннями при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень.

ЗК2 Здатність на основі наукового пошуку виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї, обґрунтувати власні оригінальні концепції.

ЗК3 Здатність працювати в міжнародному науковому просторі для розв'язання різноманітних фахових завдань: представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною науковою мовою в усній та письмовій формах, володіти науковою термінологією (статті, презентації, виступи на конференціях, тощо).

ЗК4 Здатність планувати, здійснювати особистий та професійний розвиток як науковця та демонструвати вміння досягати поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні, освітньої діяльності.

ЗК5 Здатність розробляти наукові проекти, уміння формулювати та визначати відповідні задачі, розробляти шляхи їх розв'язання, уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі, скласти пропозиції щодо їх рішення.

ЗК6 Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології у науковій діяльності.

ЗК7 Вміння працювати автономно з дотриманням норм наукової, дослідницької медичної етики, біоетики, академічної доброчесності щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності(СК):

СК1 Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/ або професійної практики

СК2 Здатність до опрацювання та критичного осмислення літературних джерел, розуміння природи медичних теорій, гіпотез і тлумачень, перевірки висновків, гіпотез інших дослідників за науковим напрямом дослідження в галузі медицини.

СК5 Вміння презентувати, обґрунтовано відстоювати результати власних досліджень, формулювати власну думку під час виступів, дискусій, спілкування у фаховому середовищі з проблем нейрохірургії.

СК6 Здатність ефективно використовувати отримані результати наукових досліджень в науковій, освітній і практичній діяльності, передбачати результати їх впровадження в галузі охорони здоров'я.

СК10 Здатність вести спеціальну наукову та оформляти професійну документацію в практичній медичній фаховій діяльності нейрохірурга та освітній діяльності.

СК11 Здатність оприлюднення результатів власного наукового дослідження, вести дискусію академічною українською та іноземною мовами відповідно до національних і міжнародних стандартів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Науковий стиль сучасної української літературної мови

Тема 1: Науковий стиль

Поняття про науковий стиль. Найважливіші риси наукового стилю: наукова тематика текстів, узагальненість, понятійність викладу, логічність, точність, аргументованість, об'єктивність викладу, насиченість фактичною інформацією. Поняття про підстиль. Підстилі наукового стилю: власне науковий, науково-технічний (виробничо-технічний), науково-публіцистичний, науково-популярний, науково-навчальний.

Тема 2: Текст як результат і одиниця комунікації. Дискурс у науковій комунікації

Науковий текст і його основні категорії. Зв'язність. Структурність. Цілісність. Модальність. Комунікативно-стильові типи наукових текстів. Специфіка наукового тексту. Поняття наукового дискурсу.

Змістовий модуль 2. Культура мовлення науковця - основа його професійної майстерності

Тема 1: Культура наукової комунікації. Культура писемного наукового мовлення Покази, технічне спорядження, доступи, переваги ендоскопічних втручань над мікрохірургічними та їх взаємодоповнення

Лінгвістичний аналіз писемних наукових текстів. Типові помилки в стилістичному використанні лексичних і фразеологічних засобів. Сурядні та підрядні речення як стилістичний засіб наукової комунікації. Синтаксичні синоніми у наукових текстах. Дієприкметниковий зворот і підрядне означальна частина; умови взаємозаміни цих конструкцій. Дієприслівникові звороти й підрядні обставинні частини як паралельні конструкції. Типові помилки в стилістичному використанні синтаксичних засобів.

Тема 2: Терміни в науковому мовленні. Поняттєво-категорійний апарат медичної сфери (спеціалізація: нейрохірургія)

Поняття “термін”. Особливості використання термінів медичної сфери (спеціалізація: нейрохірургія). Термінологічні словники з медичної сфери. Термінологічне словотворення. Термінотворення на основі греко-латинських терміноелементів. Запозичення. Калькування. Аббревіація в термінології. Синонімія в термінології. Терміні-дублети.

Змістовий модуль 3. Основні жанри наукових досліджень

Тема 1: Види наукових праць. Наукова документація

Жанри наукового стилю: підручник, довідник, наукова стаття, монографія, дисертація, автореферат дисертації, лекція, доповідь, реферат, анотація, конспект, тези, рецензія, відгук. Жанри реалізації наукового стилю (наукова стаття, доповідь на наукову тему, виступ на конференції, наукова дискусія). Текст ділового документа, його композиційно-мовна специфіка. Правила оформлення документів до захисту. Структура дисертації та автореферату. Лексико-фразеологічні та граматичні особливості текстів дисертації та автореферату.

Змістовий модуль 4. Усне мовлення у науковій сфері

Тема 1: Риторичний аспект наукового мовлення

Типи сучасного публічного мовлення: суспільно-політичне, судове, академічне, церковне, урочисте. Загальна характеристика кожного типу. Загальні правила підготовки наукових доповідей. Робота над вибором теми доповіді. Добір матеріалу. Рациональні способи опрацювання матеріалу.

Тема 2: Комунікативна діяльність науковця

Сутність публічної наукової комунікації. Культура публічного спілкування. Умови ефективної наукової комунікації. Оратор і аудиторія. Особистісні риси науковця-оратора. Мовленнєвий етикет науковця. Подолання страху перед аудиторією. Засоби привертання й утримання уваги аудиторії. Вихід із непередбачених ситуацій.

Тема 3: Основи ведення наукових дискусій

Полеміка. Основи полемічної майстерності. Культура суперечки. Види суперечки. Логічна структура суперечки. Засоби спростування аргументів опонента. Дискусія. Особливості підготовки та проведення дискусій. Дебати. Майстерність ділової бесіди. Вироблення вмінь партнерського діалогу. Діалогічне красномовство. Поняття про еристику.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження»

Тема	Кількість годин				Самостійна робота
	Лекції	Практичні	Семінари	Консультації	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1 Науковий стиль сучасної української літературної мови					
1. Науковий стиль.	4	1		0,5	24
2. Текст як результат і одиниця комунікації. Дискурс у науковій комунікації.	5	1		0,5	24
Разом за змістовим модулем	9	2		1	48
Змістовий модуль 2. Культура мовлення науковця - основа його професійної майстерності					
1. Культура наукової комунікації. Культура писемного наукового мовлення.	4	1		0,5	24
2. Терміни в науковому мовленні. Поняттєво-категорійний апарат у медичній сфері (спеціалізація: нейрохірургія).	5	1		0,5	24
Разом за змістовим модулем	9	2		1	48
Змістовий модуль 3. Основні жанри наукових досліджень					
1. Види наукових праць. Наукова документація.	9	2		1	24
Разом за змістовим модулем	9	2		1	48
Змістовий модуль 4. Усне мовлення у науковій сфері					
1. Риторичний аспект наукового мовлення.	3	0,5		0,25	16
2. Комунікативна діяльність науковця.	3	0,5		0,25	16
3. Основи ведення наукових дискусій.	3	1		0,5	16
Разом за змістовим модулем	9	2		1	48
Всього: 240 год. (8 кредитів)	36	8		4	192

4. ОЦІНЮВАННЯ

рівня теоретичної підготовки за дисципліною передбачає
складання іспиту

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
90 – 100	Відмінно	A	відмінно
82-89	Добре	B	добре (дуже добре)
75 – 81		C	добре
64 – 74	Задовільно	D	задовільно
60-63		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

теоретичної підготовки з дисципліни

«Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження»

1. Значення та співвідношення понять «науковий текст» і «науковий дискурс».
2. Розмежування понять «текст» і «дискурс», «дискурс» і «мовлення».
3. Визначення поняття «наукова комунікація».
4. Текст як елементарна одиниця наукового дискурсу.
5. Аргументаційність наукового дискурсу.
6. Лінгвістичний аналіз наукового тексту та дискурсу.
7. Проблема розділових знаків у наукових працях.
8. Мовні феномени наукового дискурсу.

6. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

до навчальної дисципліни

«Наукова комунікація: методи оприлюднення результатів дослідження»

1. Комунікації в сучасній науці: їх форми, інформаційна сутність та можливості.
2. Етичні аспекти наукової публікації як основи наукової комунікації.
3. Медична література в системі наукових комунікацій.

4. Електронні засоби сучасних наукових комунікацій.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна література відповідно до переліку рекомендованої до вивчення літератури.

Мультимедійні презентації відповідно до теоретичного курсу.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з вибіркової навчальної дисципліни.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1. Базові підручники та навчальні посібники

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Ф. С. Бацевич. – К.: ВЦ Академія, 2004 . – 344 с.
2. Бронікова С.А. Управління комунікацією: ділова зустріч : навч. пос. / С.А. Бронікова. – К. : Вид-во КМЦППК, 2013. – 38 с.
3. Бронікова С.А. Управління комунікацією : публічний виступ : навч. пос. – / С.А. Бронікова. – К. : Вид-во КМЦППК, 2014. – 50 с.
4. Єгорова Т.Д. Ефективна комунікація: публічний виступ: навч.пос. - / Т. Д. Єгорова. – К.: НАДУ, 2018. – 164с.
5. Єгорова Т.Д. Практичний курс мови. 2 вид. випр. – К. Центр учбової літератури, 2018. – 160 с.
6. Ковалевська Т.Ю., Бронікова С.А. Основи ефективної комунікації : навч. пос. (порадник управлінцеві на щодень) / Т. Ковалевська, С. Бронікова. – Одеса, 2008.
7. Левченко О. Науковий стиль : культура мовлення : навч. пос. / О. Левченко – Львів: Видавництво Львівської політехніки. – 2012.
8. Плотницька І.М. Ділова українська мова в державному управлінні : [навч. пос.] / І.М. Плотницька; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 3 – є вид., стер. – К. : НАДУ, 2011. – 167 с.
9. Українська ділова мова : практичний посібник на щодень / За ред. М.Д. Гінзбурга ; Уклад. І.О. Требульова, С.Д. Левіна, І.М. Корніловська ; Вступ.ст. Н.Ф. Непийвода. – Харків : Торсінг, 2003 . – 592 с.
10. Український правопис : [наук. вид.] / Нац. акад. наук України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. - К. : Наук. думка, 2012. – 287 с.

8.2. Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни

1. Бронікова С.А. Управління комунікацією: ділова зустріч : навч. пос. / С.А. Бронікова. – К. : Вид-во КМЦППК, 2013. – 38 с.
2. Бронікова С.А. Управління комунікацією : публічний виступ : навч. пос. – / С.А. Бронікова. – К. : Вид-во КМЦППК, 2014. – 50 с.
3. Єгорова Т.Д. Ефективна комунікація: публічний виступ: навч.пос. - / Т. Д. Єгорова. – К.: НАДУ, 2018. – 164с.
4. Єгорова Т.Д. Практичний курс мови. 2 вид. випр. – К. Центр учбової літератури, 2018. – 160 с.

5. Ковалевська Т.Ю., Бронікова С.А. Основи ефективної комунікації : навч. пос. (порадник управлінцеві на щодень) / Т. Ковалевська, С. Бронікова. – Одеса, 2008.

6. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; авт.-уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева [та ін.] ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. – К. : НАДУ, 2011. – 127 с.

7. Основи наукового мовлення : навч. пос. У 2 ч. Ч. 1 / за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди ; уклад.: С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, З.Ф. Кудрявцева [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 135 с.

8. Основи наукового мовлення : навч. пос. – У 2 ч. Ч. 2 / за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди ; уклад.: С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, З. Ф. Кудрявцева [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2014. – 110 с.

8.3. Наукові джерела

1. Волков, О. М. Прагмалінгвістичні засоби реалізації мовленнєвих тактик [Текст] / О. М. Волков // Філологічні трактати. – 2010. – Т.2, №3. – С. 17-22.

2. Громак, М. В. Комунікативна доцільність міни стратегій (на матеріалі політичного дискурсу) [Текст] / М. В. Громак, О. В. Попова // Філологічні трактати. – 2012. – Т.4, №4. – С. 15-19.

3. Литвинова Л. Наукова комунікація як складова науки державного управління [Електронний ресурс] / Л. Литвинова // Актуальні проблеми державного управління. – 2012. – Вип. 4. – С. 26-30. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2012_4_10 – Назва з екрана.

4. Різун В. В. Природа й структура комунікативного процесу / В. В. Різун // Наукові записки Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. – К. : вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. – Т. 5. – С. 17-37.

5. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. політ. аналітики та прогнозування. - К. : НАДУ, 2009. - 167 с.

8.4. Навчально-методична література

1. Бронікова С. А. Прикладна риторика (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. А. Бронікова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – Київ : НАДУ, 2015. – 27 с.

2. Бронікова С. А. Управлінська риторика (дистанційний курс) : навч.-метод. матеріали / С. А. Бронікова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – Київ : НАДУ, 2015. – 28 с.

3. Єгорова Т.Д. Ефективна комунікація: публічний виступ: навч.пос. - / Т. Д. Єгорова. – К.: НАДУ, 2018. – 164с.

4. Єгорова Т.Д. Практичний курс мови. 2 вид. випр. – К. Центр учбової літератури, 2018. – 160 с.

5. Комунікативна діяльність публічної особи : навч.-метод. Посіб. / уклад. : С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, Р. І. Ленда та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, Н. Г. Попович. – К. : НАДУ, 2014. – 48 с.

6. Розвиток комунікативних здібностей державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування : навч.-метод. посіб. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., каф. україністики ; уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева [та ін.] ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – К. : НАДУ, 2010. – 44 с.

8.5. Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про державну службу». Верховна Рада України; Закон від 10.12.2015 № 889-VIII. Редакція від 05.01.2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19?nreg=889>.
2. Конституція України. Верховна Рада України; Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про організацію проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» від 26 квітня 2017 р. № 301 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249955971>.

8.6. Інформаційні ресурси

1. Ізборник. – Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua>.
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт української мови. – Режим доступу: <https://ukrainskamova.com>.
5. Урядовий портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
6. www.litopys.org.ua.
7. www.mova.info.
8. www.novamova.com.ua.
9. www.pereklad.kiev.ua.
10. www.pravopys.net.

8.7. Словники

1. Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови / А.А. Бурячок. – К. : Наук. думка, 2002. – 460 с.
2. Варган І.О., Пилинська М.М. Російсько-український словник сталих виразів / І. О. Варган, М. М. Пилинська. – Х., 2000. - 864с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
4. Етимологічний словник української мови: В 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; редкол. О. С. Мельничук (головний ред.) та ін. – К. : Наук. думка, 1982-2012.
5. Єрмоленко С. Я. Українська мова : короткий тлумачний словник. лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор. – К. : Либідь, 2001. – 223 с.
6. Жайворонок В.В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. / В.В. Жайворонок – К. : Наук. думка, 2004. – 202 с.
7. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. – К. : Вид-во «Українська книга», 2004. – 448 с.
8. Орфоепічний словник української мови: В 2т. /Уклад.: М.М. Пещак та ін. – К. : Довіра, 2001. – 955с.
9. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К. : Довіра, 2000. – 1018 с.
10. Російсько-український загальнотехнічний словник / Л. І. Мацько, І. Г. Трегуб, В. Ф. Христенко, І. В. Христенко. – К. : Вища шк., 1994. – 173 с.
11. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1970-1980.

12. Тараненко О.О., Брицин В.М. Російсько-український словник: Сфера ділового спілкування / за ред. О.О.Тараненка. – Київ : Рідна мова, 1996 . – 287 с.
13. Українська мова: Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – К., 2000. – 602 с.
14. Українсько-російський словник наукової термінології / за заг. ред. Л. О. Симоненко. – К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. – 416 с.
15. Українсько-російський словник (сфера ділового спілкування) / уклад.: О.О. Тараненко, В.М. Брицин. – К. : Пожінформтехніка, 2000. – 448 с.
16. Фразеологічний словник української мови / за ред. Л. С. Паламарчука. – К. : Наукова думка, 1993. – 984 с.

8.8. Термінологічні словники

1. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Тлумачний словник медичних термінів. – К.: Перун. - 848 с.
2. Цимбалюк В. І. Українсько-російсько-латинсько-англійський тлумачний словник з неврології та нейрохірургії / Віталій Цимбалюк. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 269 с.
3. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник. У 4 томах. / за ред. Л.І. Петрух, І.М. Головка, 2013
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В'ячеслав Бусел. – К. : Ірпінь : Перун, 2001. – 1440 с.
5. **Новий англо-український медичний словник** / ред.: В. Л. Ривкін. - К. : Арій; М.: Руссо, 2007. - 784 с.
6. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т. / за ред.. О.М.Беляєва, В.М.Ждан, А.З.Цісик. К. – 2020.